

Več previdnosti pri letalskih napadih v Vietnamu ne bo odveč

Informacije saigonskih civilnih in vojaških oblasti o gibanju rdečih gverilcev so zelo nezanesljive.

WASHINGTON, D.C. — Naši bombniki so pred kratkim bombardirali po nepotrebnem dve vietnamski vasi Truong-trung in Truongtay. Pri tem je zgubilo življenje precej domačinov, še več jih je pa bilo ranjenih. To je bila čisto nepotrebna tragedija, kot je dognala preiskava. Kako je pa prišlo do nje?

Špijoni vietnamske pokrajinske uprave in saigonskih čet so trdili, da se v obeh vaseh skrivajo vietnamski partizani. Ali so se ali ne, ni dognano, res pa je, da jih ni bilo tam takrat, ko so bombe padale na kmetijske hiše. Ta tragedija je dala povod za ostro debato, ali so bombardiranja v Vietnamu pravilno organizirana. Sedanja organizacija se gotovo ne obnese, ker se zanaša na poročila saigonskih vojaških in civilnih oblasti, ki so pa vse drugo kot zanesljiva. Dognano je na primer, da partizanov "ni" nikoli v vaseh, kjer živijo družine, prijatelji in sorodniki špijонов in informatorjev. Vse vietnamske bolnice na deželi so prenapolnjene z ranjenci od bombardiranja, ki so pa sami civilisti. Niso to komunisti, rane so pa dobili od ameriških bomb in saigonskih granat, tako trdijo ameriški zdravniki in ameriško strožno osobe. Značilna je tudi ugotovitev, da je v Južnem Vietnamu že nad milijon beguncev. Ti pa niso bežali samo pred rdečimi terenci, ampak tudi pred ameriški bombardiranjem.

Vse se je zgostilo v eno vprašanje: kako kontrolirati informacije, ki jih dajejo saigonske civilne in vojaške službe. Informacije so praviloma nezanesljive in rodijo nepotrebno gorje, vojskovanju v Vietnamu pa ne koristijo.

Zato je čisto prav, da je predsednik Johnson dal nalog, da je treba najti nov sistem bombardiranja, ki mora biti tak, da bi bilo civilno prebivalstvo čim manj prizadeto.

Tant objavil proračun ZN

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Generalni tajnik ZN Tant je objavil proračun, ki ga bo predložil novi generalni skupščini ZN, ko se bo sestala 20. septembra. Je za 5,5% večji od prejšnjega in znaša nekaj nad \$128 milijonov.

V svojem poročilu se je tajnik obregel ob tradicijo ZN, da ustanavlja avtonomne organe, ki nanje nima administracija pravega vpliva, zato pa je treba zanje žrtvovati veliko denarja. V mislih je imel, ne da bi jo imenoval, konferenco za trgovino in razvoj ZN, ki so se zanje gnale afriške države na pobudo jugoslovije. Konferenca dela že dve leti, pa nima nobenega uspeha.

Novi grobovi

Peter Yovich
V torek zvečer je umrl v Euclid Glenville bolnici 50 let stari Peter Yovich s 1115 Villa View Rd., rojen v Clevelandu, mož Emmie D., roj. Gregor, oče Linde Ann, brat pok. Mary Kasunic, Julie Nekich in Nicholas. Pokojni je bil član SNPJ št. 158 in zaposlen pri General Electric Co. 19 let. Bil je veteran druge svetovne vojne. Pogreb bo iz Zeletovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v petek ob 8.45 zjutraj, v cerkev sv. Jeroma ob 9.30, nato na Kalvarijo.

Joseph Boben
Včeraj je umrl v Mt. Sinai bolnici 78 let stari Joseph Boben s 1119 E. 67 St., rojen v Smihelski fari v Sloveniji, od koder je prišel l. 1908, vdovec po l. 1958 umrli ženi Mary, roj. Princ, oče Josepha, Mary Walling, Anne, Edwarda, Angele, Vere Hudak, Rose in Alberta, 10-krat stari oče. Do svoje upokojitve l. 1952, je bil zaposlen pri American Steel and Wire Co. Pokojnik je bil član Podr. št. 3 SMZ. Pogreb bo iz Zeletovega pogreb. zavoda v soboto ob 8.15 v cerkev sv. Vida, kjer bo ob devetih pogrebn. sv. maša, nato na Kalvarijo.

Zdravniki zapuščajo Veliko Britanijo

LONDON, Vel. Brit. — Glavni tajnik Britanske zdravniške zveze dr. M. Rosen je včeraj objavil, da se je v zadnjem času odločilo okoli 800 angleških zdravnikov, da bodo zapustili svojo domovino in odšli preko morja, ker se jim obetajo boljši dohodki.

Velika Britanija je pretekli teden dobila zakon o zamrznitvi cen in plač za dobo enega leta.

To je povzročilo veliko nevolje ne le med navadnimi delavci, ampak tudi med ljudmi v akademskih poklicih, posebno še med zdravniki.

Iraški letalec pobegnil z MIG-21 letalom v Izrael

JERUZALEM, Izrael. — V torek je pobegnil neki iraški letalec v letalu MIG-21 jet, izdelanem v Sovjetski zvezi, v Izrael. Poveljnik izraelskega letalstva M. Hod je ob tej novici dejal, da je "predobra, da bi bila resnična".

MIG-21 je najmodernejša ruško jet lovsko letalo, ki ga na Zahodu še niso imeli priložnosti pogledati v notranjost.

Vietnamski partizani hoteli zasesti Saigon

To namero so jim preprečile ameriške čete, ki jih je lani poslal v Vietnam predsednik ZDA Johnson.

SAIGON, J. Viet. — Uradniki ameriških misij v Saigonu šele sedaj pripovedujejo, kako so vietnamski komunisti hoteli lani zasesti Saigon. Takrat so bile v Saigonu obupne razmere. Vladne krize so se vrstile kot na tekočem traku, med generali ni bilo prave sloge, disciplina v saigonskih četah je hitro pojemala. Južnovietnamska Osvobodilna fronta in Hanoi sta za vse to vedela, zato sta napravila načrt, kako bi zasedla sam Saigon.

V ta namen je poslal Hanoi v aprilu dve diviziji, 324. in še neko drugo, v Južni Vietnam. 324. divizija se je takrat nahajala blizu Saigona, druga divizija je pa bila poslana v vzhodni Laos. V akcijo bi bil vprežen še poseben polk s sedmimi bataljoni, ki bi vdrl v mesto in tam ustvaril zmedo. Obe diviziji bi pa ob enem obkolili prestolico. Jugovzhodno od Saigona bi posebne čete preprečile vsak rečni promet in odrezale Saigon od stikov z morjem. Vsega skupaj bi bilo pri tem načrtu udeleženih kakih 30.000 partizanov in severovietnamskih vojakov. Proti taki sili bi seveda saigonske čete ne pomenile ničesar.

Kot po dogovoru so isti čas začeli budisti nemire v Da Nang in Hue, ki naj bi se sčasoma razvili in pravo državljansko vojno, kamor bi posegle čete iz Hanoi.

Ta načrt je preprečil predsednik Johnson, ki je kar na hitro roko poslal saigonskim četam pomoč. General Ky je isti čas strl budistični upor v Da Nangu in Hue. Tako je komunistični načrt proti jeseni propadel.

Iz istih krogov izvira tudi novica, da pripravljajo vietnamski komunisti večje vojaške akcije proti ameriškim in saigonskim četam prav sedaj, da bi onemogočili vietnamske volitve na dan 11. septembra. Imajo pripravljene podoben načrt tudi za ameriške novembrske volitve. Naj bi takratne vojne operacije potekale njim v prid ali ne, skušali jih bodo ob pomoči nevtralnega časopisa naslikati kot svoje zmage in tako vplivati na ameriške volivce.

Morilec treh policajev v Londonu na sledu

LONDON, Vel. Brit. — Policijske oblasti so vložile ves napor v odkritje in aretacijo treh zločincev, ki so pretekli petek v predmestju Londona ustrelili tri neoborožene policaje. Enega od morilcev so že izsledile in prijele ter ga obtožile "umora ob sodelovanju z drugimi".

Ugotovili so tudi ostala dva morilca in objavili njihova imena. Gre za 30 let starega Harryja M. Roberta in 38 let starega Johna Duddyja. O obeh je bilo objavljeno, da sta oborožena in skrajno hudobna. Kdor bi ju kje videl, ga policija poziva, da jo takoj o tem obvesti, svari pa vsakogar, "naj se tema človekoma v nobenem slučaju ne bliža".

Posojila vedno dražja

WASHINGTON, D.C. — Velike trgovske banke v nekaterih velikih mestih so v zadnjih dneh povisale obresti na kratkoročna posojila svojim rednim strankam za četrt odstotka na 6%. Zakladni tajnik Fowler je pozval v torek ostale banke, naj ne posnemajo tega zgleda. Svetoval jim je, naj bodo v svoji politiki posojanja bolj prožne in izbirne. Prva je obrestni na te vrste posojil zvišala First National City Bank v New Yorku, sledile so ji naglo druge.

Načelnik Bankers Trust W. H. Moore v New Yorku je dejal, da je zvišanje za vzorom na veliko povpraševanje po denarju in pritisku na obrestno mero opravičeno.

Položaj na denarnem trgu lepo slika izjava nekega vodilnega bankirja, da so preje velika podjetja dajala večje vsote v banke za po par mesecev in dobila od njih obresti, sedaj pa jemljejo namesto tega skoraj redno večja kratkoročna posojila in plačujejo za nje visoke obresti.

Kardinala Wyszyńskiego ne bo v Chicago

VARŠAVA, Polj. — Ameriški Poljaki so povabili kardinala Wyszyńskiego, naj pride koncem avgusta v Chicago, da bo z njimi vred praznoval 1000-letnico pokristjanjenja poljskega naroda. Kardinal je zadnji nedeljo v svoji pridigi v Čenstohovi povedal, da ne bo mogel priti v Ameriko, ker mu režim ne da potnega lista.

Čeprav je bilo to znano že prej, je vendar kardinalova izjava hudo potrla vse navzoče poljske romarje. Bilo jih je nad 60.000.

SENAT DAL PREDSEDNIKU PRAVICO VPOKLICA REZERV

Senat je včeraj sprejel s 66:21 glasovom predlog sen. Russella, ki daje predsedniku pravico poklicati v vojaško službo za Vietnam armadno rezervno, oziroma njene posamezne oddelke, pa tudi posamezne rezerviste in člane narodne garde.

WASHINGTON, D.C. — Po obstoječih zakonih more predsednik poklicati v vojaško službo armadno rezervno in narodno gardo le, če okliče on ali pa Kongres "narodno nevarnost". Ker se to ni zgodilo, ne more poslati rezerve ali narodne garde v boj v Vietnam. Oni vojni obvezniki, ki se javijo za rezervno ali narodno gardo, so torej varni pred vojskovanjem v Vietnamu. Prenekateri so to izrabili in se prijavili v narodno gardo ali rezervno, predno so bili vpoklicani v redne oborožene sile. Sen. Russell, načelnik odbora za oborožene sile, je stavil zato v senatu predlog, naj dobi predsednik posebno opolnomočje za vpoklic rezervistov in pripadnikov narodne garde za vojskovanje v Vietnamu, četudi ni oklicano stanje narodne nevarnosti.

Senat je po krajši debati o predlogu včeraj o njem glasoval in ga odobril s 66:21 glasovom. Oba senatorja iz države Ohio, F. J. Lausche in S. Young sta glasovala za predlog. Če ga bo sprejel tudi Predstavniški dom, bo imel predsednik možnost vpoklicati do pol milijona rezervistov in pripadnikov narodne garde v vojaško službo in jih poslati v Vietnam.

Predsednik za tako polnomočje Kongres ni prosil. Obrambni tajnik je doslej vedno izjavljal, da je mogoče potrebe vojskovanja v Vietnamu kriti z vpoklicom nabornikov za njihovo po zakonu določeno dobo vojaške službe. Glasovi iz Pentagona in Kongresa so ponovno trdili, da bo vpoklic rezerve in narodne garde potreben, če bo treba poslati v Vietnam še novo število ameriških čet. Predsednik stanja "narodne nevarnosti" ni maral oklicati, ker bi izgledalo "smešno", kot je v Snatu dejal Sen. Russell, če bi predsednik ZDA ali Kongres izjavila, da so mogočne Združene države v nevarnosti zaradi malega Severnega Vietnamu.

Še 1.5 milijona avtov neprodanih

DETROIT, Mich. — Celotna produkcija avtomobilov letnika 1966 je ustavljena in ne bo dolgo, ko se bodo pokazali v razstavnih oknih avtomobilov letnika 1967. Pri tem imajo tovarne in prodajalci avtomobilov na zalogo še 1.5 milijona avtomobilov letnika 1966.

Da bi se "starega" letnika čim

preje znebile, so avtomobilске tovarne pripravljene pri prodaji teh voz na poseben popust od \$50 do \$125, kar zavisí od vrste voza in njegove cene. Največ popusta nudi Rambler, ker ima največjo zalogo neprodanih voz — za okoli 3 mesece redne prodaje. Tudi Dodge in Mercury imata še veliko neprodanih voz, Pontiac pa sorazmerno manj; le za nekako 40 dni redne zaloge.

Senatni odbor izglasoval povišanje minimalne mezde

WASHINGTON, D.C. — Delavski odbor Senata je izglasoval zakonski predlog o novih minimalnih plačah. Predvideva njihovo povišanje od sedanjih \$1.25 na \$1.60 v letu 1968 in vključuje v zakon tudi okoli 7.2 milijona uposlencev, ki jih zakon doslej ni kril.

V odboru izglasovani osnutek zakona je v glavnem enak onemu, ki je bil sprejet v Predstavniškem domu 26. maja. Vodniki Senata so napovedali, da bo predlog prišel prihodnji teden še pred celotno zbornico.

Bakarič trdi, da je Tito sklical kongres

BELGRAD, SFRJ. — Tito je postavil posebno komisijo, ki naj izdela načrt za obnovo komunistične stranke. Komisija naj bi tudi predlagala, ali naj novo stranko ustvari glavni odbor ali strankin kongres. Sedaj je tovariš Bakarič iz Zagreba, ki ima v odboru veliko besede, izjavil, da bo treba čim prej sklicati strankin kongres, ki naj določi, kako naj partija igra vodilno vlogo (to je diktaturo) v Jugoslaviji. Najbrže ne vlada prevelika sloga v komisiji o tem, kaj je treba skleniti.

Vodilni argentinski katoličani so se začeli odmikati od Onganije

BUENOS AIRES, Arg. — General Onganía je zelo hitro zapravl vse simpatije, ki jih je užival začetkom svojega režima. Ko se je zadnje čase sprl z univerzami, so se oddaljili od njega tudi profesorji štirih katoliških univerz in z njimi vred tudi precej vodilnih katoličanov.

Sedaj so začeli celo škofje javno trditi, da nimajo s sedanjo diktaturo nobene zveze. Proti generalu osebno nimajo nič, trdijo pa, da je že postal "plen svoje okolice", ki je pa argentinska javnost ne mara.

— V ZDA pridelajo povprečno okoli 3 milijone mernikov žita.

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Društvo Dvor Baraga št. 1317 Katoliških borštarnjev ima jutri zvečer ob 8. uri redno sejo. — Asesment bodo pobirali od 6.30 dalje.

Društvo Naš dom št. 50 SDZ vabi vse članstvo na sejo v nedeljo, 21. avgusta, ob dveh popoldne na 8601 Vineyard Ave.

Iz bolnice — Mrs. Jennie Zagorc, 18608 Kewanee Avenue, se je vrnila iz bolnice in se zahvaljuje za obiske, darila in pozdrave, posebno še duhovnikom in uršulinkam za obiske.

Zadušnica — V petek ob 7.30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Josepha Sinček ml. ob 23. obletnici smrti.

Župana bi radi odstavili — Dva volivca s področja Hough sta izjavila, da bosta vložila zahtevo po odstranitvi mestnega župana R. S. Locherja z njegovega službenega položaja, ker ni "izpolnjeval svojih dolžnosti". V ta namen bosta morala nabrati podpise 47,454 volivcev.

Tujci prišli na Kitajskem pod strožo kontrolo

PEIPING, Kitaj. — Letos poleti je kitajski komunistični režim hudo poostiril kontrolo nad vsemi tujci. Postavil je pred vsako hišo, kjer živijo tujci, stražnice, v njih se pa nahaja podnevi in ponoči straža, ki pazi, kdo hodi v hiše. Detektivi spremljajo dalje vsakega tujca, kakor hitro stopi iz stanovanja, in ga šele spustijo z vida, ko se vrne.

Pred posebno kontrolo so tudi vse prodajalne in gostilne, kamor hodijo tujci. Zvečer tujci ne smejo hoditi na sprehod v kraje, ki niso dobro razsvetljeni. Seveda trdi policija, da dela vse to samo radi njihove večje "varnosti". Do sedaj so take stroge odredbe veljale le za diplomate in njihove družine.

— Prva klinika za odkrivanje in zdravljenje raka v ZDA je bila odprta leta 1921 v Colusu, O.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je med zaslišanji v odboru za neameriške dejavnosti Predstavniškega doma prišlo ponovno do nereda, ko so levicari in drugi nasprotniki ameriškega posega v Vietnam z vpitjem in medklici skušali motiti redno delo odbora. Iz zasliševalne dvorane so policaji odvlekli enega od odvetnikov zasliševanih, 7 drugih pa je nato odšlo samih.

WASHINGTON, D.C. — Pravosodnik tajnik Katzenbach je pred kongresnim odborom trdil, da črnskih izgrediv v Clevelandu niso pripravile ekstremistične skupine, ampak so jih le hotele izrabiti.

SAIGON, J. Viet. — Rdeči so položili bombo na prostoru za predvolivno zabavo v mestu Hue. Ko je ta eksplodirala, je bilo 26 oseb mrtvih, 151 pa ranjenih.

KNIN, SFRJ. — V torek so otroci, starih od 5 do 13 let, pri nabiranju jagod naleteli na granato iz druge svetovne vojne. Ko so se skušali z njo igrati, je eksplodirala in 6 otrok je bilo mrtvih.

Vremenski
prerok
pravi:

Delno oblačno z možnostjo
dežja. Najvišja temperatura 87.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 158 Thurs., Aug. 18, 1966

Premalo hrane za naraščujoče število ust

Nekateri proučevalci naraščanja števila prebivalstva na našem planetu opozarjajo na nevarnost, da bo že v bližnji bodočnosti število prebivalstva naraslo v takem obsegu, da ne bo mogoče vsega prehraniti. To stališče je zavzela tudi ustanova Združenih narodov za prehrano; opozarja, da utegne že v par desetletjih nastopiti prava lakota v dobrem delu sveta. Ti ljudje navajajo poročila, da že sedaj dejansko dve tretjini prebivalstva sveta redno nima dovolj hrane.

Ta svarila v resnici niso nič novega. Prvi je opozoril na to angleški ekonomist Thomas Robert Malthus v svojem delu "An Essay on the Principle of Population" leta 1798. V tem delu trdi Malthus, da se prebivalstvo množi hitreje, kot narašča pridelovanje hrane in drugih za življenje potrebnih dobrin. Posledica tega je, da ostaja življenjska raven tam, kjer je življenje komaj še znosno, ko se ljudje želijo drug za drugim za hrano in druge potrebščine življenja. Če se količine hrane in drugih življenjskih potrebščin povečajo, sprožijo s tem hitrejšo rast prebivalstva. Prevelik porast prebivalstva zavirajo po Malthusovih trditvah bolezni, lakota in vojne. Njegova teorija zanikava možnost gospodarskega napredka, v kolikor človeštvo ne ureja svojega razmnoževanja v skladu z naraščanjem pridelovanja hrane in produkcije življenjskih potrebščin. Malthus je zagovarjal načelo "moralnega omejevanja" spolnih odnosov kot sredstva za omejevanje rasti človeškega rodu.

Malthusove nazore so prinašali vedno znova v javnost, četudi so se izkazali tako v Evropi kot v Ameriki v preteklih sto letih napačni. Življenjska raven se je namreč dvignila daleko preko tega, kar si je svet kdaj mogel misliti ali upati. To velja tudi za svobodno Evropo in Severno Ameriko v zadnjih dveh desetletjih. V neki meri celo tudi za komunistično vzhodno Evropo in nekatere druge dele sveta.

Vprašanja prehrane človeštva, oziroma premalo hrane za vse ljudi in strahu pred svetovno lakoto se je mogoče lotiti na dva načina. Poskrbeti za moderno poljedelstvo po vsem svetu in s tem povečati pridelek hrane v taki meri, da bo zadoščala za vse, ali pa poskrbeti za omejevanje človeškega rodu v taki meri, da bo tega mogoče prehraniti s tem, kar svet danes pridelava.

Svobodna Evropa in Amerika sta za sebe vprašanje rešili po prvi poti: povečali sta produkcijo dobrin v taki meri, da te ne zadoščajo samo za domačo potrebo, ampak jih v veliki meri pošiljata tudi v predele, kjer teh primanjkuje. V gospodarsko razvitih in naprednih deželah vprašanje prehrane ni pereče. Ta se iz leta v leto izboljšuje in izpopolnjuje. Čisto drugače pa je v gospodarsko nerazvitih deželah, kot so Latinska Amerika, Indija, Kitajska. Tam je pomanjkanje hrane skoraj vsakdanjost, ki so jo ljudje sprejeli kot nekaj neobhodnega.

Rdeča Kitajska je vložila silni napor za gospodarski napredek, za izgraditev lastne industrije, za organizacijo kmetijstva, da bi preskrbelo za vse prebivalstvo potrebno hrano. Ker je vrgla preveč sredstev v razvoj industrije, je poljedelstvo obtičalo in nastopilo je pomanjkanje hrane, ki so ga še povečale slabe letine. Kitajska je morala kupiti v svobodnem svetu milijone ton žita, da je vsaj skromno prehranila svoje stotine milijonov ljudi. S tem je izdala sredstva, ki bi jih lahko uporabila za izgradnjo industrije... Življenjska raven se je tako v zadnjih par letih na Kitajskem precej znižala, kot zvišala. Oblasti, ki so prva leta pospeševale število rojstev in trdile, da so otroci bogastvo dežele, se v zadnjih letih zavzemajo za čim kasnejše poroke in gledajo z nevoljo na zakonca, ki imata več kot tri otroke.

Indija skuša reševati problem prehrane naglo rastočega prebivalstva z naporom v obe smeri: že nad eno desetletje. Trudi se za izboljšanje pridelovanja hrane, pa posebej v zadnjih letih tudi za omejevanje števila porodov. Velika gospodarska pomoč svobodnega sveta naj bi pomagala k izgradnji indijskega gospodarstva, zlasti industrije in s tem k dvigljenju življenjske ravni. Indijsko gospodarstvo dejansko zelo počasi napreduje in življenjska raven tiči na mestu, včasih je celo nevarnost, da bi se še znižala. Indija se bori pri tem z vrsto predsodkov in okamenelih navad. Spomladi je v indijski državi Kerala prišlo do nemirov "zaradi lakote"; dejansko lakote ni bilo, primanjkovalo je le riža... Razne vrste hrane je bilo na razpolago, morje ob obalah Kerale polno rib, toda da bi se kdo načrtno lotil pridobivanja vrst hrane, ki jo Keralci niso vajeni, in jih s tem rešil pred bodočim pomanjkanjem hrane, to se ni zgodilo. Po indijskih cestah in trgih se sprehajajo "svete krave", namesto da bi jih redili za mleko in meso, ki ju v deželi tako manjka.

Japonska je brez dvoma ena najbolj gosto naseljenih

dežela na svetu, vendar tam ni pomanjkanja hrane. Japonska je z umetnimi sredstvi v prvih letih po drugi svetovni vojni načrtno zadržala rast prebivalstva, pri tem pa vsa sredstva porabila za razvoj svoje industrije. Življenjska raven je danes tam višja, kot je bila kdajkoli prej.

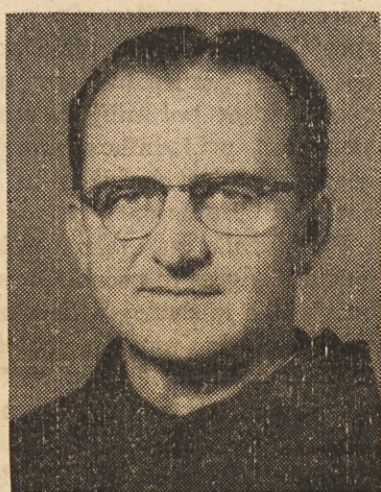
Le malo dvoma je, da je mogoče pridelek hrane na svetu povečati v meri, ki je potrebna za sedanje število ljudi na njem in še veliko več. Potrebno bi bilo le izboljšati način obdelave zemlje. V naši deželi in v gospodarsko naprednih deželah svobodne Evrope pridelajo na akru zemlje po štirikrat in petkrat več kot na osnovno boljši zemlji v Latinski Ameriki, v Indiji ali Afriki, pa tudi drugod po svetu. Koliko hrane bi bilo mogoče dobiti iz svetovnih morij!

Naša vlada je v zadnjem letu skupno dovolila povečanje posevne površine za pšenico za skoraj eno tretjino, ker so zaloge, ki so bile še pred nekaj leti tolike, da nismo vedeli kam z njimi, pošle. Razdelili in "razprodali" smo jih po vsem svetu, največ Indiji, nekaj pa tudi Jugoslaviji. Prav je, da nasičujemo lačne, toda pri tem moramo gledati na to, da si bodo lačni tudi sami pomagali, da se bodo resno lotili dela in skrbeli za napredek svojega gospodarstva, ne pa svoja sredstva trosili za nepotrebno oboroževanje, kot delajo to Indija, Pakistan, Naserjev Egipt in še marsikatera druga država sveta!

BESEDA IZ NARODA

Rev. Richard Rogan, O.F.M. — srebrnomašnik

BRIDGEPORT, Conn. — Letošnje leto je za slovensko cerkev na Osmi cesti v New Yorku jubilejno leto — kar dvakrat. Prvi jubilej je bil zlati jubilej tamkajšnje župnije; drugi je srebrni jubilej njenega župnika. Prav te dni poteka 25 let, odkar je bil gospod posvečen v duhovnika Kristusovega.

Rev. Richard Rogan, O.F.M.

Dva jubileja vsekakor zaslužita dve proslavi. Prva je že za nami; skrbno in dovršeno jo je pripravil g. župnik za svoje župljane. Druga je pred nami; prav gotovo jo bodo nič manj skrbno in dovršeno pripravili župljani za svojega župnika. O tem bo nedvomno še več pisanja v časopisju.

Zato želim v tem članku zgolj poudariti jubilej sam in podati jubilatovto sliko — javnosti v opozorilo, župljanom v vzpodbudo in sebi v prijetno zadoščenje, da s tem izpolnim prijateljsko in sosedsko dolžnost.

Slavljenec je zagledal luč sveta v mestu Bethlehem v državi Pennsylvanija dne 19. junija 1917 kot sin slovenskih prekmurjskih priseljencev. Oče Mihal je bil doma v Murski Soboti, mati Alojzija Šeruga pa pri Sv. Sebeščanu na Goričkem (Goričko imenujejo domačini severni hriboviti del slovenskega Prekmurja). V zakonu so se jima rodili sami fantje — kar pet po številu; drugi po vrsti je dobil pri krstu ime Franc, a pri redovni zaobljubi kot mlad frančiškan 27 let pozneje ime Richard. To je naš slavljenec.

Poudariti velja, da sta nastali v Združenih državah dve slovenski prekmurjski župniji: prva v Bethlehemu, Pennsylvanija, je posvečena sv. Jožefu; druga je župnija sv. Križa v Bridgeportu, Connecticut. Prvo danes upravlja jo hrvatski frančiškani, druga je dobila zadnja leta bolj splošno-slovenski značaj. Eden izmed ustanoviteljev in skozi pol stoletja tudi eden izmed glavnih stebrov Sv. Jožefa v Bethlehemu je bil slavljenec oče Mihal Rogan. Približno sredi med tema dvema župnijama je župnija sv. Cirila na Osmi cesti — danes slavljenčeva župnija.

Mladi Father Richard — takrat še prekmurjski Ferenc — je prva štiri leta osnovne šole napravil v državni šoli; zadnja

štiri leta pa v novi šoli sv. Jožefa, ki jo še danes vodijo slovenske šolske sestre. Prav gotovo gre tej šoli velika zasluga, da se je kot štirinajstletni dečko odločil najprej za duhovniški poklic — in štiri leta zatem še za redovniškega. Po končani osnovni šoli je namreč odšel v semenišče sv. Jožefa v Hinsdale, Illinois; po končani višji šoli v semenišču pa k frančiškantom v Lemont, kjer je napravil vse nadaljnje študije: filozofijo in teologijo.

V duhovnika bi moral biti posvečen maja meseca leta 1941; toda ni še dosegel predpisane kanonske starosti. Zato so ga predstojniki nekaj mesecev pozneje poslali v Techny, Illinois, kjer ima misijonski red Družbe Božje Besede ogromno bogoslovje. Tu je bil posvečen v duhovnika dne 15. avgusta na sam praznik Marijinega Vnebovzetja skupaj s štirimi člani tega misijonskega reda; eden izmed njih je sedaj škof na Filipinih. Zadnje nedeljo meseca avgusta je zapel prvo sv. mašo pri Sv. Jožefu v Bethlehemu; nje ponovitev je bila kmalu zatem še prav pri Sv. Cirilu na Osmi.

Kot mlad kaplan je Fr. Richard za kratko časa služboval tako pri eni kakor pri drugi slovenski cerkvi v Chicagu. Vso svojo delavnost pa je razvil na slovenski župniji v Detroitu, Michigan. Tam je bil voditelj tretjega reda sv. Frančiška in pod njegovim vodstvom se je število članov počelo vrstilo. Hkrati je bil duhovni vodja krajevne skupine Kolumbovih viteзов in imel na skrbi delo za izpreobrnjenec ali konvertite. Večkrat je imel pri pouku tudi po 20 kandidatov hkrati; to rekordno število doseže le malokatera župnija v Ameriki.

V zvezi s svojim delom za konvertite pripoveduje gospod zgodbo, ki jo velja zapisati. Po krščanskem nauku se mu je nekoč približala ena izmed kandidatkinj ter mu priznala: "Father, jaz nisem prihajala h krščanskemu nauku zato, da bi postala katoličanka. Moj namen je bil povsem drugačen. Doma imam hčerko edinko, ki hoče postati redovna sestra. Radi nje sem prihajala k pouku samo zato, da bi morebiti našla v katoliški veri kakšne ugovore proti sklepu svoje hčerke ter bi jo tako lažje odvrnila od vstopa v samostan. Toda sedaj pričujem gledati na vso zadevo z drugačnimi očmi." In konec te zgodbe? Nedvomno krona prizadevanjem Fr. Richarda: Hči je postala redovnica, mati pa katoličanka; naš Father ji je podelil zakrament sv. krsta.

Po tem uspešnem kaplanskem delu se je Father Richard pokazal vrednega zaupnejše naloge, za katero ga je določil njegov predstojnik, preč. g. Aleksander Urankar. Bil je premeščene k slovenski župniji v Johnstown, Pa,

sicer še kot kaplan ali duhovni pomočnik, a z nalogo, da organizira v sosednjem kraju Bon Air novo župnijo in zgradi zanj posebno cerkev. Res je bila spodnja polovica cerkvice zgrajena že v enem letu... in na sam Božični dan je slavljenec v tej cerkvi služil prvo sv. mašo. Nič čudnega torej, če se gospod spominja petih let, ki jih je prebil v Johnstownu, kot najlepših let svojega življenja.

To plodovito župnijsko delo je moral Father Richard prekiniti, ker je tako velela redovna pokorščina. Odišiti je moral v Lemont kot voditelj duhovnih vaj za laike. Toda le za kratek čas. Čez poldrugo leto je bil zopet premeščen tja, kamor ga je najbolj vlekle srce: v farno delo. Pa sedaj ne več kot pomočnik, marveč kot samostojen župnik. Postojanka, na katero je bil prestavljen, je bila slovenska župnija na Osmi cesti v New Yorku; datum njegovega imenovanja je 26. avgust 1959.

Tako je postal Fr. Richard enajsti slovenski župnik v New Yorku. Na novem mestu mu ni bilo z rožicami postlano; zlasti začetek je bil težak. Med njujorškimi župljani prevladujejo ljudje, ki so se v New Yorku priselili iz Evrope. Tem bi bilo bolj ustrezno z župnikom, ki se je izšolal v Evropi in v slovenskem jeziku. Toda Father Richard je vse težave srečno premagal.

Z ljubeznivim nastopom si je polagoma osvojil srca vseh župljanov. Zanimanja za slovensčino pa je ob vsaki priliki pokazal toliko, da je presenetil župljane in sosedje. Kot dokaz nam omenim samo slovensko bogoslužje. Ze lansko leto ga je vpeljal v celoti točno toliko, kolikor so ga imeli odobrenega v stari domovini — ne samo prikrašeno svernomeriško verzijo (ki je sedaj itak tudi tu odpravljena. Nikdar poprej se niso čutili njujorški Slovenci v svoji cerkvi tako doma, kakor se počutijo sedaj, za časa župnikovanja Fr. Richarda.

Pa tudi mi sosednji slovenski duhovniki se nismo v njujorškem župnišču nikdar poprej počutili tako doma, kakor se počutimo sedaj. Med bridgeportsko in njujorško župnijo se je vzpostavilo naravnost idealno sodelovanje, ki je župnijama v korist in ljudem v vzpodbudo.

Veliko delo je njujorški gospod župnik opravil ne le glede službe božje, duhovne obnove in družabne povezanosti, marveč tudi v cerkvenem gospodarstvu. Lepo je prenovil cerkveno pročelje, okusno je predelal cerkveno notranjostino ter jo vskladil z novimi liturgičnimi predpisi. Pri tem pa je moral prispevati še svoj težek delež pri dveh nadškofijskih kampanjah. Ramena so se mu šibila pod težkimi nalogami, a bil jim je kos! Pač zato, ker je imel za seboj vse svoje župljane — najprej s srci in zategadelj tudi še z mošnjami.

Za zaključek naj vzkliknem gospodu slavljenecu: Naj nam ga Bog še dolgo časa ohrani — in sicer naj nam ga ohrani tam, kjer je sedaj: pri Sv. Cirilu na Osmi cesti!

Rev. dr. Andrej Farkaš

Zahvala novoporočencev

Cleveland, O. — V srcu so nam še vedno čudovito lepi spomini na najin poročni dan, na svečane poročne obrede v cerkvi sv. Vida, na vse najine prijatelje, ki so prisostvovali tem obredom, ki so prišli na svatbo in z nama slavili ta važen življenjski korak.

Ti lepi spomini pa so tesno povezani z vdano hvaležnostjo do vseh, ki so pripomogli, da je bil najin poročni dan tako nepozabno lep. Čutiva, da sva posebej no lepo zavalovila dolžna članom in članicam Slovenskega športnega kluba in Folklorne skupine Kres.

Večkrat čitamo v dopisih in

KULTURNA KRONIKA

"Vodnik po arhivih Slovenije"

Pod tem naslovom je izšla nedavno v Ljubljani knjiga, ki so jo izdali slovenski arhivarji. Uredil jo je Jože Zontar. Obsega 616 strani. Vsebuje najprej podatke o organizaciji slovenskih arhivov, nato pa navaja bogato gradivo, ki ga hranijo slovenski arhivski zavodi: Drž. arhiv Slovenije (Ljubljana), Drž. arhiv Slovenije — podružnica v Mariboru, Zgodovinski arhiv v Celju, Mestni arhivi v Kopru, Ljubljani in Piranu, Zgodovinski arhiv v Ptuj, Nadškofijski arhiv v Ljubljani, Škofijski arhiv v Mariboru, posebni arhivi v Institutu za narodnostna vprašanja (Ljubljana) in še razni drugi manjši arhivi na Slovenskem ter končno še arhivsko gradivo nekaterih muzejev na Slovenskem.

Pri sestavljanju "Vodnika po arhivih Slovenije" je sodelovalo skupaj 47 zavodov. Slovenska arhivistika se je tudi v tem pogledu pokazala; podobnega dela nima celo marsikateri večji, bogatejši in politično neodvisni narod. Vsem raziskovalcem slovenske zgodovine — domačim in tujim — bo "Vodnik služil kot koristno ter tudi znanstveno neslajno pomagalo pri njih delu.

poročilih, kako delavni in po-
tročevalni so ti člani in članice, koliko svojega prostega časa žrtvujejo ob večernih urah za slovensko narodno in kulturno življenje.

Marsikdo, ki opazuje delovanje teh dveh organizacij bolj od daleč, pa ne more videti še drugih dobrih lastnosti teh mladih fantov in deklet, prijateljstva, tovarištva, naklonjenosti, družabnosti. To vidimo le člani Slovenskega športnega kluba in Kresa.

Nagel tempo časa, v katerem živimo, spreminja življenjske razmere iz dneva v dan. Tako mora marsikdo od članov na hitro k vojakom, nekateri se poročijo, lahko jih zadene nesreča ali kaj podobnega. In takrat se po-
kaže med člani in članicami trdnost prijateljstva in nesebična naklonjenost.

Ko sva se 9. julija poročila, sva bila deležna te nesebične naklonjenosti in dobrotljivosti. Zato izrekava članom in članicam Slovenskega športnega kluba in Folklorne skupine Kres najino najtoplejšo zahvalo za lepa darila, ki sva jih od njih prejela. Hvala pa tudi za prijateljstvo, katero bova vedno cenila. Upava, da bo to ostalo med nami še za naprej.

Iskreno vdano

Betty in Marchello Lumpert

Balinarska tekma v SDD v Euclidu

Euclid, O. — Klub društev Slovenskega društvenega doma na Recher Avenue v Euclidu vabi v nedeljo, 21. avgusta, na svojo letno balinarsko tekmo. Začetek tekme bo ob enih popoldne.

Kot je bilo druga leta, bodo tudi letos med nami clevelandski in euclidski mestni odborniki, da nam pokažejo, kako znajo oni bližati in zbijati. Vabljeni ste moški in ženske, da se tekme udeležite ali kot nastopajoči ali kot gledalci. Zabavno bo oboje.

Na razpolago bodo sendviči in pijača.

Na svidenje!

Za Klub društev:

JoAnn Milavec, taj.

Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani

Ni tako dolgo, kar je izšla v Ljubljani 16. knjiga Letopisa SAZU. To je njeno redno letno poročilo za preteklo leto. Iz njega povzemamo, da je ta najvišja slovenska kulturna ustanova štela konec lanskega leta dva častna uda (Tito in Kardelj), 37 rednih udov in 24 dopisnih. Med lanskim poslovnim letom sta umrla dopisni član prof. Ilija Djuričić in redni član prof. dr. Igor Tavčar. Nova redna uda SAZU sta postala lani slikar prof. France Mihelič in književnik Vladimir Pavšič-Matej Bor. Za dopisnega uda je bil lani izbran prof. Othmar Kuehn, ki predava paleontologijo na dunajski univerzi.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) ima pet razredov, ki so razdeljeni na 10 inštitutov in 3 sekcije. Razredi so: I. za zgodovinske in družbene vede, ki šteje 8 rednih in 8 dopisnih udov; II. za filološke in literarne vede s 4 rednimi in 8 dopisnimi udi; III. za matematične, fizikalne in tehnične vede s 6 rednimi in 1 dopisnim udom; IV. za prirodoslovne in medicinske vede, ki ima 7 rednih in 10 dopisnih udov; V. za umetnosti z 12 rednimi in 3 dopisnimi udi. Po rodu je 7 udov Akademije iz goriškega in tržaškega ozemlja, med temi tudi podpredsednik univ. prof. Anton Kuhelj in tajnik razreda za umetnosti France Bevk. V l. 1965 je SAZU objavila (v tisku 12 znanstvenih) del v obsegu 3,280 strani.

Lektorat za slovenski jezik in književnost na Indiana univerzi, Bloomington, Ind.

Jeseni meseca septembra bodo odprli na Indiana univerzi v Bloomingtonu, Ind., lektorat za slovenski jezik in književnost. Tako bo začeni s prihodnjim šolskim letom mogoče na tej ameriški univerzi, ki šteje nad 30,000 slušateljev in ima doslej v tej deželi največji oddelek za študij slovenskih jezikov in književnosti, študirati tudi naš slovenski jezik in našo slovensko književnost. Lektorat za slovenski jezik in književnost bo vodil prof. Borut Dekleva, ki je študiral slovenske jezike na Stanford univerzi v Kaliforniji. Doslej je poučeval slovensčino na več tečajih; mimo tega pa je napisal tudi že 11 učbenikov slovenskega jezika za Amerikance.

Predvideno je, da bo lektorat slovenskega jezika in književnosti na Indiana univerzi bistveno prispeval k ožji povezavi in sodelovanju med ljubljanskim inštitutom za slovenski jezik in oddelkom za slovenske jezike in književnosti ljubljanske univerze. Nadalje predvidevajo tudi medsebojna gostovanja in izmenjavanja strokovnjakov ljubljanske in bloomingtonske univerze.

Želeti je, da bi bloomingtonski univerzitetni lektorat za slovenski jezik in književnost kar se da tesno pritegnil k študiju slovensčine in sploh kulture našega naroda v prvi vrsti tu rojeno mladino slovenskih roditeljev.

NTK

IZ NAŠIH VRST

Milwaukee, Wis. — Spoštovani uredništvo! Prejela sem Vaše obvestilo, da bo moja naročnina zapadla 1. septembra. Prav lepa hvala, da ste se me spomnili. Morda bi bila pozabila, ker sem že bolj v letih in spomin ni več tako svež, kot je bil včasih. Tu Vam pošiljam naročnino zopet za eno leto. Z listom sem zadovoljna in ga rada čitam. Želim Vam dosti kupih naročnikov in Vas vse skupaj najlepše pozdravljam. Zbogom!

Mary Jamnik

JANEZ JALEN:

Ovčar Marko

POVEST

Marko je pomislil samo na Ančko: "Za jarce sem dober. Kadar pa pojdem v dolino, bom gladek kakor dekletke pri šestnajstih letih."

Mica je uganila njegovo misel: "Marko! Ni samo Podlipnikova Ančka dekletke. Kaj naših pri kočah ne vidiš?"

"Seveda jih. Brhka dekleta so. Posebno še Frčejeva Reza. Lahko Mežkov Joža noč in dan prepeva. Skoraj sem mu nevoščljiv."

Mica ga je hudomušno pogledala, in Marko bi se bil najrajši ugriznil v jezik. Zavedel se je, da je preveč rekel, in je hitel izpeljavati pogovor drugam: "Zakaj pokrivaš sedaj jamice s smrečjem?"

"Kadilo in jajca bodo znosile mravlje vanje." Razkopala je z rovnico mravljišče. "Vidiš, tako nabiram krajcarje Zavrhom. In kaj misliš, komu jih bom pustila?"

"Meni jih daj, ko mi tako manjka denarja," se je šalil Marko.

Mica pa ga je prišla za rokav in mu popolnoma resno pogledala v obraz: "Lahko je moj denar tvoj, če hočeš."

"Saj te prosim zanj."

"Ne smeš se. Resno mislim. Frčejevo Rezo vzemi in z njo dobiš tudi moj denar. Njej ga bom pustila."

Marku je prišepetavala skušnjava: "Rezka ima vendar Joža rada."

"Pusti Ančko, pa se bo tebe prišla. Kakor sama sebe po poznam. Verjemi!"

"Čedno dekletke je. Če bi vedel, da bi me res marala," je bolj sam sebi kakor Mici govoril Marko.

"Gospodar si že, pa še tako otročji. Po postavi in pameti si fant za tri Jože. Z medvedom bi se lahko spoprijel za medvedko, nikar s tem kolednikom za dekletke."

Marko se je zamislil, Mici pa se je obraz razvedril.

Mravlje so hite le skrivati kadilo in jajca pod smrečje kakor na skrivnem znašajo dobre tete revni nečakinji predivo in žito za balo.

Zvečer je prišel Marko obrit v Rodinsko koč.

Reza in Mica in Franca in Meta in Joža vsi so ga veselo pozdravili, le Tevž je obmolnil.

Marko se je razživil. Največkrat se je zapletel v pogovor s Frčejevo Rezo in ji je pripovedoval same vesele, da se je od srca smejala in drugi z njo. Bajtnikova Mica že dolgo ni bila take volje.

Mežkov Joža se je čimdalje bolj poredkoma oglašil in je v enomer hodil gledat na prag, kdaj

se bo ulila ploha. Tevž je uganil njegovo žalost in je računal, da bo držal Joža z njim, če nabode Marka.

In ga je: "Ti, Marko! Ali se zato učiš brati, da boš Podlipnika zagovoril, da bi Ančko dal ovčarju?"

Vsi so obmolknili. Kakor bi jo bil naprosil, se je prav takrat ulila ploha. Zgnetli so se med vrata in gledali, kako so psi poskakali iz vseh staj in bežali pod streho v koč. Jarci so vstali in se tesno stisnili drug k drugemu. V napol nepokritih, z zemljo ukopanih tamorih so se prelegle krave pod streho. Slišali so pa zapeti samo največje zvonce, tako je glušil dež, ki je bil na drevje, na koč in staje in na travo, čofotal v jezerci in nastale mlake. Vmes se je nekočkrat zablistalo in zagrmelo.

Marko je gledal ploho z drugimi vred; zaradi lepšega; v resnici pa je ostro premišljal, kako bi Tevžu z eno samo besedo zamašil usta. Tudi Mica je premišljevala, kako bi ugnala tretjineka, ki je iskal prepira.

"Ne bo hudega." Umaknili so se k ognjišču. "Tretjinek bi rad vedel, zakaj se učim brati," je začel pogovor Marko. "Veste zakaj?"

"Zakaj? Povej!"

"Samo zato, da bi iz črnih bukev znal prebrati tisti zagovor, ki na nogah poravnava podvite palce." Vsi so se glasno zasmejali. Tevž pa je rdel od jeze: "Kaj hočeš s tem?"

"Da boš potem ti bolj brez skrbi ponoči spuščal jarce iz tamorov med volkove." "Kdo jih je spustil?"

"Ti — meni!"

"Se enkrat reci, če si upaš?"

"Stokrat, če hočeš. Pa se sežuj!"

"Tebi ne." Tretjinek je zamahnil, da bi udaril Marko.

Dekleta so se prestrašila. Bajtnikova Mica pa je objela Tevža od zadaj čez pas, ga dvignila, odnesla iz koč in zaloputnila duri: "Na dežju se že ohladi. Pretepal se pri meni nihče ne bo."

S Tevžem je vrgla Mica tudi dobro voljo iz koč. Ko je ploha ponehala, so se vasovalci porazgubili.

* * *

Dnevi so bili dolgi.

Le malo pred polnočjo je prilezla noč iz doline in iz črnih jarkov na vrh Stola, in kmalu po polnoči je pogledal Triglav v temo pod sabo.

Kamen in skala se nista shladila od sonca do sonca.

Živina je v opoldanskem premoru na paši dlje časa ležala in se bolj odpočila, če niso bile muhe prehude, kakor ponoči v tamorih.

Pastirji in plančarice so zvečer do teme postajali okrog koč, zjutraj pa so še s soncem neradi vstajali.

Nekaj dni Marko ni prišel v nobeno koč več v vas, še pod veliko smreko pri Rodinski koči, je rekel, da se ne utegne ustaviti, čeprav so ga Mica in Reza in Joža vabili.

Pozno je hodil spat; vstajal je prvi. Najrajši je bil sam. Jedel je malo in hušal je.

"Ali je zbolel? Naj pove, da mu bom skuhala rož," je zaskrbelo Franco, Podlipnikovo planšarico.

"E, kaj bo bolan," jo je zavrnil Jok.

"Le kaj tuhta?"

"Seveda! Tebi bo razlagal svoje skrbi."

"Saj tako vem."

"Figo veš."

(Dalje prihodnjič)

— Library of Congress v Washingtonu ima preko 10 milijonov knjig.

ZDA mirijo Sihanuka

Državno tajništvo je objavilo, da je mogoče, da so se ameriške letalske sile zmotile in res napadle kambodžansko naselje.

WASHINGTON, D.C. — Zastopnik državnega tajništva R. J. McCloskey je izjavil časniki, da je mogoče, da bi bilo naselje, ki so ga ameriška letala napadla na začetku tega meseca, res na kambodžanskih tleh. V posebni izjavi obžalujejo ZDA globoko "vsako izgubo kambodžanskih življenj in lastnine ter vsako kršitev ozemlja, ki bi se utegnili dogoditi".

Namen izjave je pomiriti predsednika Kambodže princa Sihanuna, ki se je tako razjezil, ko so Združene države izjavile, da je na vseh zemljevidih, ki so jih imele njihove letalske sile v Saigonu na razpolago, vas Thloc-trach na južnovietnamski strani meje, da je odpovedal obisk ameriškega posebnega odposlanca A. Harrimana, ki bi naj bil prihodnji mesec obiskal princa Sihanuka v Kambodži in skušal med njo in Združenimi državami vzpostaviti boljše zveze.

V državnem tajništvu upajo, da bo ta izjava pomirila Sihanuka in ga pripravila do tega, da bo umaknil preklic povabila Harrimanu. Kambodža je lani prekinila redne diplomatske odnose z Združenimi državami, pa je v zadnjem času pokazala nekaj volje za njihovo obnovo. Vse kaže, da bi Washington rad to priložnost uporabil in pripravil Kambodžo, da bi bila v svoji "neutrlnosti" malo manj sovražna Združenim državam.

Jemenski republikanci so zašli v hudo krizo

SANA, Jemen. — Med jemenskimi republikanci ni že dalj časa prave sloge. Grizeta se med seboj dve struji. Prvo vodi predsednik republike Al-Salal, ki ima v egiptovskem diktatorju Naserju mogočnega varuha, drugače pa bolj malo pristašev. Drugo strujo pa vodi ministrski predsednik general Al-Amri, ki ima večino republikancev na svoji strani. Ker Naser drži z Al-

Salalom, ga seveda ne marajo pristaši ministrskega predsednika Al-Amrija.

Sedaj je Naser poslal Al-Salala, ki je bil skoraj celo leto v Egiptu, nazaj v Jemen, kar je zopet razburilo Al-Amrija in njegove somišljenike. Zato so poskusili zasesti letališče in radio postajo, ki sta obe pod egiptovsko kontrolo. Al Salala so postavili pred trojno izbiro: ali naj zopet zapusti deželo, ali naj odstopi, ali pa naj bo za predsednika tako dolgo, dokler ne bo izvoljen, odnosno imenovan obljubljeni narodni posvetovalni odbor.

Spor med obema politikoma je viden tudi na zunaj. Al-Salal stanuje v Sani v hiši, ki jo varuje egiptovska policija, Al-Amri pa živi v glavnem stanu jemenske armade. Oba se pa nočeta srečati in pogovoriti niti na nevtrlnih tleh.

Kriza ima tudi svojo dobro stran: državljansko vojno med republikanci in kraljevimi pristaši je čisto zamorila. Nič ne slišimo o njej.

— Okoli eno četrtino vseh tovornjakov v ADZ je na farmah.

Škodljive snovi v zraku

Presenetljivo: svinec v bencinu nas poneumlja.

Porurje, najbolj industrializirano področje v Nemčiji in tudi v evropskem merilu, postaja pravcata "plinska celica" za 8 milijonov tamkajšnjih prebivalcev. Angleška zloženka "smog" je skoraj že mednarodna oznaka za nevarno zmes megla, saj in žveplovega oksida, ki vedno iznova zahteva smrtno žrtve. Zdravniki svarijo pred napočnim mnenjem, da je nečist zrak samo posledica prahu in oksidov. Na medicinskem sestanku v Essenu so poudarili, da zrak "zastupljajo" še številne druge snovi.

Mangan, ki prihaja več mesecev skozi dihalo v organizem, povzroča zaspanost, nočno potenje, pomanjkanje teka in zabuhline na nogah, so poudarili na zdravniškem posvetu. Po najnovejših ugotovitvah je posledica manganovih primesi v zraku bolezen, enaka splošni sklerozi, tisti nezadržano napredujoči obolenosti centralnega živčevja, zaradi katere postopno ohromijo celi deli

teles. Fosfor je izvedencem že dalj časa znan kot nevaren strup v nečistem zraku. Redno se pojavlja v plinih iz konverterjev jeklske in dustrije. Posledica vdihavanja fosfora je hušanje, fosfor v zraku je neredko vzrok bolezni v ustih in na dlesnah. Mnogo nevarnejše pa so poškodbe jeter; le-te po novih medicinskih ugotovitvah pripisujejo fosforu.

Arzena je v industrijskem dimu sicer le malo, vendar lahko škoduje že neznatna količina, če je trajna, in sicer zato, ker se ta element nabira v telesu.

Avto je vedno iznova kamen spotike v očeh toksikologov, strokovnjakov za strupe, ki pravijo sodobnemu množičnemu prevoznemu sredstvu "kemična tovarna na kolesih". Iz izpuha prihajajo delno nezgorele, delno na pol sežgane kemične snovi, ki jih znanost že dalj časa prišteva k povzročiteljem raka.

Izvedenci pa opozarjajo še na drugo nevarnost: na primesti svinčenega etila v bencinu. Svinec, v neznatnih sledovih primešan zraku, prihaja skozi pljuča v krvni obtok in se nabira v sivi možganski skorji. Prav to nabiranje svinca nekateri ameriški raziskovalci vzročijo povezujejo s čedalje izrazitejšim pojemanjem inteligence. Cestni promet,

Ženske dobijo delo

Wanted Dishwasher and Cleaning Woman
SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave. EN 1-5214 (x)

ŽENSKES ZA PAKIRANJE, SORTIRANJE, INŠPICIRANJE

Od 7. ure zjutraj do 3.30 popoldne KROMEX ATAPCO,
880 E. 72 St. 4. nadstropje. Oglašite se za intervju od 7. zjutraj do 11. dop. Vprašajte za g. Szabo. Ne po telefonu!

Delo za žensko
Išče se ženska za splošno čiščenje v Willowick, en dan na teden. Kličite WH 4-3356. (159)

Hišno delo
Iščemo žensko za hišno delo, pranje, ob ponedeljkih, sredah in petkih po 8 ur. Malo angleščine potrebne. Okolica Severance. Kličite 932-8433 od 10. dop. do 5. pop. (159)

HELP WANTED, MALE OR FEMALE

Help Wanted To work on
BENCH PRESSES
SPOTWELDERS
CONVEYOR FURNACES
MALE OR FEMALE
Apply At:
Technical Metal Processing, Inc.
5476 Lake Court (at East 55th) 159

Delo za moške & ženske

WANTED
KITCHEN HELP
Male or female
Also Waitress
SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
EN 1-5214 (x)

Moški dobijo delo

Filjenje in poliranje kovinskih kosov. Išče moške, ki žele biti stalno zaposleni. Bolniško in življenjsko zavarovanje, plačani bolezenski dnevi, pokojnina.
GREAT LAKES MFG. DIV.
Monticello blizu Green Rd.
South Euclid.
Enakopravni delodajalec —
Oglasite se osebno. M-F. (158)

ki nam dan za dnem nastavlja nevarne pasti, nas torej hkrati tudi trajno "poneumlja" — vsaj dokler ni razstrupljanje izpušnih plinov z zakonom predpisano obveznost, kakor je to že v ZDA, ali dokler ne bo svinčevega etila nadomestil dragi benzol.

Neizmerno možnosti

NEW YORK, N.Y. — Trdijo, da je mogoče izbrusiti steklo za očala na preko 11 milijonov različnih kombinacij in oblik.

MALI OGLASI

V najem

Lepo 5-sobno stanovanje spodaj, garaža, plinski furnez, na 6729 Bayliss Ave. telefon UT 1-6744. —(158)

Hiša naprodaj

V bližini cerkve Marije Vnebovzete, zelo čista in v dobrem stanju. Ima 4 spalnice. Cena 14.800. Kličite 752-2414. (x)

Dvodružinska hiša

Na Neff Rd., 3 spalnice vsako, dvojna garaža, polna klet, in več posebnosti. Hša v dobrem stanju.

Zidana hiša

Pri Lake Shore Blvd., 3 spalnice. Colonial hiša. Cenjeno za \$23.500.

UPSON REALTY

499 E. 260 St. RE 1-1070 (160)

V najem

Opremljeno dvosobno stanovanje s kopalnico. \$15.00 na teden. Kličite UT 1-4330. (159)

V najem

4-sobno neopremljeno stanovanje s kopalnico, plinski furnez. Vprašajte v trgovini na 1193 E. 60 St. ali kličite HI 2-2009 po 8. uri zvečer. (159)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. IV 1-2237

Vse, kar hočete

Izvršujem vsa hišna popravila zunaj in znotraj poceni in dobro. Pokličite me na številki 361-8910. —(159)

V najem

Tri sobe s kopalnico se oddajo na Kewanee Ave. blizu E. 185 St., najraje ženski ali dvojici. Kličite 481-8584. (159)

Prodajam

svojo novejšo hišo v Wickliffu, 5 sob, klet. Cena \$16.900. Kličite odvetnika Wm. J. Kennicka tel. 943-3670, ob 9h zjutraj ali od 7-8. zvečer. (159)

Kupimo hišo

Radi bi kupili dvodružinsko hišo v Collinwoodu ali v Euclidu. Kličite PO 1-4659. (160)

V najem

Oddamo 4 sobe, 2 spalnice, nov furnez, aluminijaste vetrna okna in mreže, zgoraj zadaj, za 1 ali 2 osebi. \$60.00. 729-1155. (159)

Hiša naprodaj

Lastnik prodaja hišo, 6 sob, klet, zaprt porč, zidana garaža, vse v dobrem stanju, med 185 in 200 cesto, blizu Glenville bolnice. Le resne ponudbe. Kličite po 6. uri zvečer KE 1-2527. —(18,22,25 avg)

V najem

Spalna soba, z vsem ugodnostmi se odda najrajši zaposleni Slovenki. Kličite KE 1-1503. (159)

Dvodružinska hiša

Naprodaj na Holmes Ave., moderna 5-5, aluminijaste strani, vetrna okna in mreže, nova streha, nova furneza, nov vodni grelec, 2 garaži. \$15.900.

LAKELAND REALTY

IV 1-8088 KE 1-6681 (159)

V najem

Pet sob, klet, garaža na 231 E. 200 St. Kličite 531-7774.

VSA POTA VODIJO V RIM — Ameriški kovboji Dan Duryea, Tom Hunter, Henry Silva nastopajo v filmu "Reka dolarjev", ki ga snemajo v Rimu. Italijanska filmska industrija je izdelala vse potrebno za snemanje filmov z "Divjega Zahoda" kar na robu Večnega mesta.

the wonderful world of the... **OHIO STATE FAIR**
AUG. 25 THRU SEPT. 5
FREE ENTERTAINMENT
Bob Hope/Perry Como/
Art Linkletter/King Family/
Jimmy Dean/Herman's
Hermits/Rhodes Bros/
Loyn/Spoonful/Fuller Bros/
Miss USA-World/
Plus many others!
PLUS
Harness Racing, Auto Racing,
Horse Pulling, Summer Theatre
Group, Auto Thrill Show,
Horse Show
Drive Interstate 71 and exit at East
11th Ave. or East 17th Ave. Parking
for 100,000 cars.
Columbus, Ohio

TRYGVE GULBRANSEN

DEDIŠČINA GOZDA

"Očeta ni tu," je zašepetala in ga pokrila.

Mali Dag je odprl oči in rekel z globoko resnobo: "Ampak oče je bil tu!"

Način, kako je govoril o očetu, je Adelajdo zbolelo. Skušala je pomiriti malega Daga, češ da je samo sanjal; toda mali je vztrajal. "In vendar je bil oče tu!"

"Tiho," je rekla Adelajda, "leži in zaspi! Očeta ni bilo tu."

Tedaj pa je deček sedel v postelji pokonci in svojeglavo rekel: "Oče je bil tu."

"Kaj si govoril z njim?" je vprašala Adelajda.

"Ne, saj sem spal."

"Potem pač ne moreš vedeti, če je bil tu."

Mali je razmišljal. "Pač," je rekel z gotovostjo, "oče je položil svoj obraz na moje čelo, in tedaj sem se prebudil, toda ko sem hotel pokukati k njemu, je bil že med vrati in jih je za sabo zaprl. Poklical sem ga, toda on mi ni odgovoril."

Počasi ga je Adelajda pomirila in odšla v svojo izbo. Ona sama je že včasih imela občutek, da je bil Dag brez njene vednosti od časa do časa doma in da je prenočeval v "stari hiši". In zdaj je mali Dag trdil s tolikšno gotovostjo, da je bil oče pri njem. Torej je bil Dag zgoraj v sobi, videl tam postelji in malčka in spet odšel — v "staro hišo". Zahrepenel je bil po otrocih;

poljubil ju je na čelo — ko je menil, da spita.

Adelajda je stopila na balkon in prisluškovala v jesensko noč. Danes so bili najbrže napeljali potok v novo strugo; kajti skozi nočno šumenje je slišala nov, pljuskač glas. Mislila je na mnoge srečne ure, ki jih je bila tu preživela med težkimi, in kako dobro ji bo delo curljanje potoka, če — da, če bi ne bila tako sama. In vse njeno iskanje in vse njeno vpraševanje, zakaj jo vsi puščajo tako ob strani, je ostalo brez odgovora.

Šla je spet v sobo, zaprla vrata in se pričela počasi slačiti; toda nenadoma se je domislila, da drug, prav tako osamljen človek, le nekaj korakov od nje leži bolan.

Kajti tudi gospodična Krusejeva je spadala k osamljenim, čeprav so bili njeni dnevi od zgodnjega jutra do pozne noči izpolnjeni s težkim delom. Njeni starši spodaj v dolini so bili mrtvi, in njeni številni bratje in sestre so bili raztreseni daleč na okrog.

Adelajda je često opazila izprembo v pogledu gospodične Krusejeve, kadar je imela opravka s fantkoma ali z njunimi stvarmi. Napeti, skoraj trdi izraz, ki ga je imela pri vsakodnevnem delu, se je umaknil nekemu notranjemu siju, kakor hitro je imela opravka z deč-

koma; v takih hipih pa je Adelajda čitala v njenih očeh tudi bolečino in odpoved. V svoji vsestranski dejavnosti se je pač bogato izživljala, toda njena narava je zahtevala še drugo.

Adelajda je sklenila, da pred spanjem stopi še k njej in ji poroče prijazno besedo. Zaprla je za seboj vrata svoje sobe in je pravkar hotela iti skozi vežo.

Tedaj je zaslišala glas, boleč pritažen vzdih, ki ji je sredi njene lastne bolečine trgal srce. Prevzela jo je ohromujoča tesnoba in kot otrpla je prisluhnila.

Glas je bil spet tu in tedaj se je sprevrgla njena otrplost v trepetajoče življenje. Zdelo se je, da so njene noge še zakoreninjene v tleh, toda njeno srce je bilo naglo in je trepetalo kot v smrtni grozi in kot slap so jo zagnile divje misli.

Enkrat samkrat jo je bilo nekaj na gospodični Krusejevi spravilo na misel, da se je utegnila spečati s kakim moškim; toda takoj je to misel odpodila daleč od sebe. Gospodična Krusejeva se ni zanimala za ljudi na kmetiji, in odkar ji je bila pred dvema letoma umrla mati, ni več zapustila Bjorndala. Toda — zdaj se je domislila Adelajda — ali ni v zadnjem času nosila obleke, ki so bile že zdavnaj iz mode in jih je podedovala po gospodični Doroteji, obleke s širokimi, ohlapnimi gubami?

In — znova jo je prevzel ohromujoč strah. Spremenjeno vedenje očeta Daga? Vidno se je izogibal! Zdal se je spet kakor prej vozil v južnejše občine, spet je kakor v svoji mladosti tekal s puško v gozd, in v njegovih očeh je bila opazila sledove stare neukrotljivosti. — In njen mož...? Tiste nekajkrat, ko ga je videla — in vedno le pri mizi — mar ni v njegovi povešeni glavi, v njegovem trdem obrazu grozilo nekaj, kar bi se lahko kakor koli brezobzirno sprostilo?

Adelajda je bila opazila, kako se je zameglil pogled gospodične Krusejeve, kadar se je srečal z očmi očeta Daga ali njenega moža. Eno je sledilo iz drugega z nerazložljivo doslednostjo — in se kot gora zrušilo nanjo. Kateri je bil?

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

MECHANIC - AUTO
\$5 TOP DOLLAR - TOP MAN \$5
Full time day work. Must be dependable, for steady work. Exc. opportunity for YOU.

Call or apply
JOHN & SAM'S STANDARD
SERVICE STATION
6306 N. Clark
SH 3-9720 (158)

EXPERIENCED PRESSER
ON SILKS & WOOLENS
Steady job.
ME 7-8021

FEMALE HELP

GENERAL OFFICE WORK
Tabulating, Record Keeping, Typing. Must be accurate. No Shorthand.
NATIONAL DIRECT MAIL, INC.
626 So. Federal, Chicago, 922-5400 (160)

REAL ESTATE FOR SALE

FOR SALE BY OWNER
Brick & Frame, 4 apts. furn. Good living. Gross \$480 mo. Business, Furn., Bldg. and all. \$5,000 will handle. Or will rent with option to buy. Price \$13,800. 489-6594. (158)

VILLA PARK BY OWNER
3 bdrm. ranch. Full bsmt., cyclone fence, backyard, 1/2 blk. to bus. Nr. everything. Beaut. location. \$18,900. TE 3-8277 (160)

SKOKIE — BY OWNER
5 rm. 2 bdrm. Brk. Cape Cod, Full attic & bsmt. 60x120 Indesp. lot 2-c gar. Many extras. Retiring & leaving town. Nr. schls. & churches. By appt. OR 3-2470 (162)

Kot pekoča rana se je zarezalo v njeno telo in dušo spoznanje, da je moral biti eden izmed njiju...

Ogorčeno sovraštvo do gospodične Krusejeve se je menjavalo z grizotim obupom nad moško surovostjo, ki je lahko odvrгла vse, ves obzir do nje in uboge gospodične Krusejeve, ki je tu desetletja dan in noč tako zvesto delala, in ki zdaj ni ječala le zaradi telesne bolečine, marveč predvsem zato, ker se je njeno dela polno življenje pogrezalo v sramoto.

Ko je stopila k vratom gospodične Krusejeve, je izginila vsa njena grenkoba, v njej je bilo le živo, toplo sočutje. Vrata so bila zaprta in vse trkanje in vse prošnje niso nič zalegle. In znotraj ni odgovoril niti glas.

Ona ni bila le potomka ponosne matere, imela je v sebi tudi nekaj od očetove trde vojaške rodbine. Pograbila je kljuko na vratih gospodične Krusejeve, jo močno potegnila navzdol, se istočasno z rameni uprla z vso silo ob vrata...

Se nikoli se ni zdel Adelajdi jesenska noč tako mrtvaško tiha kot danes, ko se je s krvavim svežnjem v roki splazila iz sobe gospodične Krusejeve po stopnicah navzdol v vežo — in tam drhteč obstala.

Od zunaj ji ni prišel na pomoč noben glas — noben šum vetra, tudi novi potok ni tekel. Toda tu v hiši, kjer si je želela, da bi bilo vse bilo, tu so pokale deske in stene.

Splazila se je k pisarni in poskušala tiho odriniti prastari zapah, ki pa je glasno zaškripal.

Adelajda je planila skozi predverje nove stavbe, skozi sobe in novo dvorano, v katero je skozi ogromna okna padala pošastna svetloba, k vratom dvorane in venka v vrt. Upala je, da bo ob novem potoku našla lopato kakkega delavca.

Kmalu nato je globoko spodaj v vrtu zazvenčala v temi železna lopata ob kamenitih tleh.

Vrata v pisarno so se hreščeče zaprla in Adelajda je stala v veži. Globoko je dihala in napeto prisluhnila. Od nikoder glasu, ne od zunaj iz teme ne od znotraj od sten. Edino, kar je živelo, je bila napetost okoli nje, ki je bila polna nesreče in njen lastni nemirni utrip srca.

Obljubila je bila gospodični Krusejevi in ji pri vsem, kar ji je bilo sveto, prisegla, da ne bo nikoli nihče ničesar zvedel. Ko je videla, da je otrok mrtev, je takoj vedela, kaj ji je storiti.

Ko je Adelajda spet stala v veži, je imela občutek, da ni storila tega ona, marveč čisto tuj človek. Nenadoma pa jo je prešinila misel, da ni mogla pri-

praviti gospodične Krusejeve do tega, da bi ji priznala, kdo je bil oče otroku. Morda pa je bila tudi zaradi vsega drugega pozabila vprašati, ali pa ni mogla z vprašanji mučiti trpečega človeka, ki se je moral pred njo dvojno ponižati — kajti iz redkih besedi, ki jih je bila stisnila iz sebe med jokom, je posnela, da se brezmejno sramuje, ker je ravno Adelajda tako dobra z njo.

Adelajda se je pod težo svojih skrbi vzravnala z jasno zavestjo vseh misli, ki so jo že obhajale in jo bodo v bodoče obhajale vedno znova. Ali naj izrabi trenutek, ko je gospodična Krusejeva tako na koncu svojih sil, ali naj zahteva točen odgovor? Ne, kljub ogorčenosti, ki jo je čutila, da vstaja v njej, se ni mogla odločiti, da bi bila neusmiljena z nesrečnim bitjem.

Ona sama bo skrbela zanjo, dokler ne bo spet zdrava. V za-

8

STEKLENIC

Nič zastavnine •
Nič vračanja

Stroh's
spada tja,
kjer je veselje...

Stroh's

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Z OGNJEM VARJENI OKUS

devo se ne bodo vmešavale klepetave dekle iz kuhinje ali od kod drugod.

V svoji sobi je obstala v siju samotne sveče. Njene oči so strmele venka v prazno večnost.

V blag spomin

OB PRVI OBLETNICI
ODKAR JE V GOSPODU
PREMINUL NAŠ PRELJUBI
OČE, STARI OČE IN TAST

JOHN NOVAK

Izdihnil je svojo plemenito
dušo 18. avgusta 1965

Gospod, daruj mu mir,
naj večna luč mu sveti,
ker si dobrončar, svetilnik,
uživa raj naj sveti.

V miru božjem zdaj počivaj,
dragi, nepozabni nam,
in nebesih rajsko srečo uživaj
do svidenja na vekomaj.

Zalujoči:

sin JOHN, hči SOPHIE, zet OTTO SELISKAR,
vnuk MICHAEL, vnukinje CAROL, LORRAINE
in CONSTANCE ter ostali sorodniki.

Cleveland, Ohio 18. avgusta 1966.

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

MACHINISTS

Experienced

GENERAL MACHINE SHOP WORK

Radial Drill Press
Lathe
Milling Machine
Grinding Etc.

Steady work. Profit sharing. Paid holidays. Hospitalization.
Very good pay for overtime. Days or nights.

Apply

**Seren Machine Products
Corp.**

9500 Ainslie, Schiller Park, Illinois

Tel. 678-0600, Ext. 19

(160)

FEMALE HELP

AMERICAN CYANAMID CO.

LOCATED TOUHY AVE. AT MANNHEIM

HAS IMMEDIATE OPENINGS FOR

Secretaries Accounts Receivable Clerks
Teletype Operators Key punch Operators

Modern new building with pleasant working conditions.

Good salaries plus excellent employee benefits

FOR INTERVIEW CALL:

827-8871 MR. MILLER

An Equal Opportunity Employer

(161)

AFRIŠKI DRŽAVNI POGLAVARJI — Na letališču v Nairobiu, glavnem mestu Kenije, so bili nedavno zbrani tile državni poglavarji Afrike: Od (leve) Ahmad Ahidjo iz Kameruna, Jomo Kenyatta iz Kenije, Grumitzy iz Toga, Okassa iz Centralno-afriške republike in Julius Nyerere iz Tanzanije.